

**Ministerstvo vnitra - generální ředitelství
Hasičského záchranného sboru České republiky**

Cvičební řád jednotek požární ochrany - technický výcvik

Název: Rozšířená činnost ve VVH Slanění	Metodický list číslo	10 VÝŠ-R
	<i>Vydáno dne: 13. 12. 2019</i>	<i>Stran: 10</i>

I.

Charakteristika

- 1) Slanění je činnost, která umožňuje bezpečný sestup po laně při použití vhodných prostředků a postupů.
- 2) Ke slanění se používá postroj určený k pracovnímu polohování a k práci ve visu na laně včetně osobního odesacího prostředku (odesací smyčky) se dvěma rameny a vhodnými karabinami, nízko průtažné lano s opláštěným jádrem a slaňovací prostředek se samoblokující funkcí (dále jen „slaňovací prostředek“), viz metodický list č. VÝŠ-R/ML7.
- 3) Před začátkem slanění je nutné zvolit vhodný kotevní bod k upevnění lana pro slanění (viz metodický list č. VÝŠ-R/ML8).
- 4) Při slanění s dalším vybavením (např. zdravotnický batoh) je nutné brát v úvahu jeho hmotnost a z toho vyplývající změnu těžiště při slanění (obr. 1a). Další vybavení je vhodné spustit samostatně nebo zavěsit pod sebe na jeden z pramenů odesací smyčky (obr. 1b).

Obr. 1a-b

II.

Postup slanění

- 5) Hasič provádějící slanění připevní lano ke kotevnímu bodu osmičkovým uzlem (obr. 2; postup vázání viz metodický list č. VÝŠ-R/ML8). Před začátkem slanění vyzkouší pevnost kotevního bodu kontrolním zatížením v prostoru bez nebezpečí pádu se založeným slaňovacím prostředkem.

Obr. 2

- 6) Hasič vizuálně zkontroluje prostor slanění a pozornost věnuje především překážkám, na kterých by se lano mohlo zachytit. Je nutné, aby lano nevedlo v blízkosti elektrického vedení, dále aby nehrozilo poškození lana pořezáním, přetavením dotykem o zahřátou konstrukci nebo přehorením aj.

- 7) V případě, že hasič bude při slánění překonávat ostrou hranu (hrana o menším průměru než 5 mm nebo hrana z abrazivního materiálu, na které může dojít k poškození lana), provede ošetření této ostré hrany chráničkou na lano nebo podložením lana na této hraně např. vakem na lano, kabátem apod. (obr. 3a, 3b, 3c). Uvedené prostředky je vhodné zajistit proti pohybu např. pomocnou šňůrou a samosvorným uzlem (např. prusíkův, lodní smyčka).

Obr. 3a-c

- 8) Překonává-li hasič ostrou hranu i v průběhu slánění, nainstaluje chráničku na lano ještě nad ostrou hranou a následně slaňuje po malých kouscích, přičemž chráničku vždy posune dolů ke slaňovacímu prostředku, dokud ji neumístí tak, aby chránila lano proti poškození na ostré hraně.
- 9) Dle situace může mít hasič lano u sebe ve vaku nebo vak s lanem hodit dolů do místa slánění, a tím zkontrolovat dostatečnou délku lana, přičemž je lano ve vaku sbaleno dle metodického listu č. VÝŠ-R/ML7. Pokud lano není sbalené ve vaku, uváže hasič přibližně 0,5 m před koncem lana dvojitý rybářský uzel, který při slaňování upozorní na konec lana (obr. 4; postup vázání viz metodický list č. VÝŠ-R/ML8).

Obr. 4

- 10) Hasič připravující se ke slanění přistoupí čelem k bezpečně upevněnému lanu, přičemž slaňovací prostředek má zavěšený na karabině v určeném připojovacím bodu postroje. Dbá na to, aby připojovací karabina byla otočena zámek dolů a západkou k tělu hasiče (obr. 5a, 5b). Dále:
- v úrovni pasu uchopí lano a dle postupu stanoveným výrobcem jej založí do slaňovacího prostředku,

Obr. 5a-b Karabina, ve které je připojen slaňovací prostředek, musí být při zatížení západkou a pojistkou zámku karabiny směrem k tělu slaňujícího hasiče

- rukou uchopí volný konec lana vycházející ze slaňovacího prostředku a dotáhne jej tak, aby lano od kotevního bodu ke slaňovacímu prostředku bylo napnuté. Všechny tyto úkony hasič provádí tak, aby nebyl ohrožen pádem (s využitím prostředků

kolektivního nebo osobního zajištění proti pádu). Na tomto místě dále hasič vyzkouší kontrolním zatížením (vyvěšením se do lana) únosnost kotevního bodu a správné založení lana do slaňovacího prostředku (obr. 6).

Obr. 6 Kontrolní zatížení v bezpečném prostoru před zahájením slánění

- c) pokud je lano ukotveno nad hasičem provádějícím slánění, hasič přistoupí k místu slánění (okraj okna, schodiště aj.) a vizuálně zkontroluje prostor slánění, přičemž ruka pevně drží volný konec lana vycházející ze slaňovacího prostředku,
- d) plynule vyvěšením těla do prostoru slánění zatíží lano, ruka pevně drží volný konec lana vycházející ze slaňovacího prostředku. Hasič zaujme polohu tak, aby byl čelem obrácen ke konstrukci a nohama se od ní odtlačoval. Slánění provádí hasič následujícím způsobem (jako příklad je popsán postup při použití slaňovacího prostředku Petzl RIG 2018):
 - da) ruka pevně drží volný konec lana, druhá ruka uchopí ovládací páku slaňovacího prostředku a z polohy „zamčeno“ (viz obr. 5b) ji otočí do polohy „slánění“ (viz obr. 7) a v této poloze ji drží. Ruka následně plynule povoluje sevření volného konce lana vycházejícího ze slaňovacího prostředku tak, až začne lano ve slaňovacím prostředku mírně prokluzovat. K regulaci rychlosti slánění neslouží ovládací páka slaňovacího prostředku, nýbrž míra sevření volného konce lana,

Obr. 7 Rychlost slánění vždy reguluje pouze ruka svírající lano, nikoli páka slaňovacího prostředku

- db) při slaňování svírá osa těla s konstrukcí úhel cca 45° ; s nohama opřenými o konstrukci hasič slaňuje plynule dolů, ruka stále pevně svírá lano vycházející ze slaňovacího prostředku tak, aby byl umožněn pouze pomalý prokluz lana ve slaňovacím prostředku, nohy jsou stále napnuté nebo mírně pokrčené, a pokud to je možné, opírají se o konstrukci (obr. 8). Rychlost slánění nesmí být příliš velká (do 2 m/s), hrozí spálení opletu lana.

Obr. 8

- 11) Není-li kotevní bod lana umístěn nad hasičem provádějícím slánění, musí hasič bezpečně překonat hranu (parapetu, střechy aj.). Hranu lze překonat „přes nohu“ nebo „přes břicho“:
- a) je-li ve směru slánění za hranou konstrukce (např. fasáda), o kterou může hasič bezpečně zapřít jednu nohu a získat tak při překonávání hrany oporu, je vhodné hranu překonat tzv. „přes nohu“:

- aa) hasič provádějící slanění se posadí podélně s okrajem hrany, přičemž ruka pevně svírá volný konec lana vycházející ze slaňovacího prostředku tak, aby nedošlo k prokluzu lana a lano bylo stále napnuto od kotevního bodu až k ruce hasiče (obr. 9a),
- ab) druhá ruka uchopí ovládací páku slaňovacího prostředku a z polohy „zamčeno“ ji otočí do polohy „slanění“ a v této poloze ji drží, nohou se pevně zapře o konstrukci a zády se zapře tak, aby jeho váha spočívala v postroji (obr. 9b),

Obr. 9a-b

- ac) poté rukou pomalu povolí sevření lana, čímž se lano začne ve slaňovacím prostředku posunovat. Zároveň hasič kontrolovaně ukládá lano na hranu a případně jej chrání proti poškození (obr. 9c), dále přesunuje tělo a nohu za hranu (obr. 9d) a takto postupuje až do chvíle, kdy přes hranu přesune druhou nohu (obr. 9e),

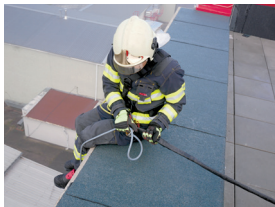

Obr. 9c-d

Obr. 9e

- b) není-li ve směru slánění za hranou konstrukce, o kterou by se hasič zapřel, musí hranu překonat tzv. „přes břicho“:
 - ba) hasič provádějící slánění se posadí na hranu oběma nohama do volného prostoru, přičemž ruka pevně svírá volný konec lana vycházející ze slaňovacího prostředku tak, aby nedošlo k prokluzu lana a lano bylo stále napnuto od kotevního bodu až k ruce hasiče (obr. 10a),
 - bb) aniž by hasič pustil lano, povolí bezpečně a v souladu s návodem výrobce lano ve slaňovacím prostředku (obr. 10b), který následně umístí za hranu tak, aby po jejím překonání mohl bez potíží obsluhovat ovládací páku. V případě potřeby lano chrání proti poškození (obr. 10c),
 - bc) hasič stále svírá rukou volný konec lana, přetočí se ze sedu na břicho, přičemž je opřený o lokty a pohledem kontroluje pozici slaňovacího prostředku za hranou (obr. 10d),
 - bd) poté hasič opatrně přesune tělo za hranu (obr. 10e) a váhu přenesou do lana a slaňovacího prostředku (obr. 10f, 10g), přičemž zajišťuje minimální kontakt slaňovacího prostředku s hranou (hrozí zachycení slaňovacího prostředku o hranu).

Obr. 10a-g

Cvičební řád - ML č. 10/VÝŠ-R

- 12) V případě, že nástup slanění je komplikovaný (např. bez opory pro nohy za hranou), nebo nařídí-li to velitel zásahu, popř. vedoucí výcviku, se lze při nástupu slanění jistit oseedací smyčkou procvaknutou do osmičkového uzlu vyvázaného těsně za hranu (obr. 11), popř. využít lanové zábradlí s cílem minimalizovat možnou délku pádu. Po překonání hrany a plném zatížení slaňovacího prostředku hasič toto dodatečné jištění zruší a pokračuje ve slanění.

Obr. 11

III.

Jištění při slaňování

- 13) Bezpečnostní lano nebo dodatečné jištění, např. další osobou provádějící jištění případným tahem za volný konec lana, se při slaňování používá v případech objektivního nebezpečí (např. nemožnost zajištění bezpečné dráhy pro lano, riziko pádu kamení, ztížené klimatické podmínky), nebo nařízení velitele zásahu příp. vedoucího výcviku, nebo subjektivní potřeby (např. extrémní expozice).